

Daniel BAKOTA*

Geneza i rozwój speedrowera w Częstochowie (1994–2014)

Streszczenie

W pracy omówiono początki i rozwój speedrowera w Częstochowie. Pierwszy nabór do sekcji speedrowera zorganizowano w 1994 r., ale oficjalnie powołano ją w 1995 r. Od tego momentu (aż do 2014 r.) częstochowscy speedrowerzyści osiągnęli spore sukcesy zarówno na arenie ogólnopolskiej (np. w Młodzieżowych Drużynowych Mistrzostwach Polski, Mistrzostwach Polski Par Klubowych czy Drużynowym Pucharze Polski), jak i międzynarodowej (zawody rangi mistrzostw Europy i świata). Poza sukcesami, w pracy przybliżono również infrastrukturę sportową klubu na przestrzeni omawianych lat, kadre kierowniczą oraz aktyw społeczny i instytucje wspierające działalność klubu.

Słowa kluczowe: speedrower, sport, Częstochowa.

Celem niniejszego opracowania jest ukazanie genezy i rozwoju speedrowera w Częstochowie. Zakres chronologiczny pracy obejmuje lata 1994–2014. Cezurę początkową stanowi 1994 r. – narodziny speedrowera w Częstochowie, a końcową cezurę wyznacza 2014 r. – do tego roku przeprowadzono kwerendę materiałów źródłowych.

Podstawową metodą badawczą wykorzystaną przy pisaniu niniejszej pracy była analiza źródeł historycznych. Zastosowano również metodę indukcyjną i dedukcyjną. Wysunięto następujące problemy badawcze:

1. Czy w latach 1994–2014 speedrower był w Częstochowie prężnie rozwijającą się dyscypliną sportową i jakie czynniki miały na to wpływ?
2. Czy w omawianym okresie częstochowscy speedrowerzyści osiągnęli sukcesy na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej oraz jaki był ich wkład w dorobek sportu polskiego?

---

* Dr, Instytut Wychowania Fizycznego, Turystyki i Fizjoterapii, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie; e-mail: danbak@autograf.pl.

Speedrower (żużłowe wyścigi rowerowe) trafił do Polski z Anglii na początku lat dziewięćdziesiątych XX w. Pierwsza sekcja tej dyscypliny powstała przy „Unii” Leszno. W 1994 r. utworzono Rawicki Klub Sportowy „Pavart”. Był pierwszym klubem w Polsce, który wpisano do rejestru stowarzyszeń kultury fizycznej jako klub speedrowerowy¹. Rok później, również w Rawiczu, powołano Tymczasowe Polskie Towarzystwo Speedrowera (od 1997 r. Polskie Towarzystwo Speedrowera, a od 30 listopada 2005 r. – Polska Federacja Klubów Speedrowerowych)².

Pomysłodawcą narodzin speedrowera w Częstochowie był Jerzy Świeboda (działacz częstochowskiego Speedway Fan Clubu „Włókniarza”). Współtwórcami tej dyscypliny byli także Janusz Danek i Jerzy Rychlewicz. W 1994 r. zorganizowano w Częstochowie pierwszy nabór do sekcji speedrowera, którą oficjalnie powołano w 1995 r. Przyjęła ona nazwę – „Lwy” Częstochowy³. W skład nowo powołanej drużyny weszli: Tomasz Bawołowski, Marcin Bednarczyk, Łukasz Bekus, Marcin Bekus, Mariusz Grzesicki, Dominik Jung, Krzysztof Kobyniewicz, Marcin Kołodziejczyk, Krzysztof Leśniowski, Mariusz Mofina, Sławomir Nabiałek, Paweł Olejnik, Piotr Opoka i Bartosz Walaszczyk⁴.

Fot. 1. Tor speedrowerowy w Częstochowie przy ul. Starzyńskiego 10a

Źródło: J. Danek, dz. cyt., s. 62.

¹ W. Lipoński, *Encyklopedia sportów świata*, Poznań 2001, s. 594.

² Relacja pisemna Marcina Szymańskiego (od 2014 r. zawodnika częstochowskich „Lwów”) z dnia 28 lutego 2015 r.

³ J. Danek, *Propagowanie nowych dyscyplin sportu na przykładzie speedrowera*, (praca licencjacka), WSZ Częstochowa 2009, s. 57–58.

⁴ „Tygodnik Żużlowy” 1995, nr 17 (230), s. 31.

Pierwszy tor „Lwów”, na którym rozegrali pierwsze spotkanie z pionierami tej dyscypliny w Polsce – z „Eurexem” Leszno – mieścił się w dzielnicy Stradom. W latach 1996–1999 reprezentanci częstochowskiej sekcji ścigali się na torze, który znajdował się w bezpośrednim sąsiedztwie ze stadionem żużlowym, a w 2000 r. – zgodnie z międzynarodowymi, regulaminowymi wytycznymi co do wielkości, rodzaju nawierzchni i innych zmiennych – oddano tor przy ul. Starzyńskiego 10a (zawody rozgrywano na nim już w 1999 r., ale oficjalne otwarcie nastąpiło w 2000 r.). Długość toru wynosiła 82 m, a szerokość prostych i łuków – 6 m. Z kolei nawierzchnię toru pokrywała mączka ceglana. Wybudowano go wyłącznie ze środków Spółdzielni Mieszkaniowej „Północ” (zob. fot. 1)⁵.

Pierwszym prezesem klubu był Jerzy Rychlewicz, a następnie stanowisko to objął Janusz Danek. Z kolei funkcję wiceprezesów w latach 1995–2014 pełnili: Janusz Danek (zanim został prezesem), Beata Juraszczyk, Marek Juraszczyk, Włodzimierz Kolewiński, Krystyna Kwiatkowska, Gabriel Sosenkiewicz, Jerzy Świeboda i Tomasz Włodarczyk (według danych z 2014 r. pełnił też funkcję skarbnika, menagera i był czynnym zawodnikiem). Zanim skarbnikiem został Tomasz Włodarczyk, to funkcję tę sprawowała Ewa Kitala, Wiesława Pytlarz (także członek Zarządu) i Anna Srebrna. Z kolei wieloletnim sekretarzem w Zarządzie była Renata Szymańska (później również członek Zarządu). Członkami I Zarządu byli: Ryszard Bąbiński, Jolanta Nabiałek, Mariusz Rataj i Marcin Zasepa. Poza tym, biorąc pod uwagę działalność klubu do 2014 r., członkami Zarządu byli również: Andrzej Drożdżyński, Feliks Gawron, Czesław Goszczyński, Bogdan Hiller, Anna Olszewska, Bartosz Pawlik, Krzysztof Szymkowiak, Andrzej Wieczorek i Leszek Zieliński. Z kolei funkcję przewodniczącego Komisji Rewizyjnej w latach 1995–2014 piastowali kolejno: Stanisław Herbuś, Waldemar Kuźnicki, Marek Latacz, Grzegorz Przygodziński i Jolanta Klosse⁶.

W latach 1995–2014 w skład kadry szkoleniowej wchodził: Piotr Fułek, Tomasz Pietrzykowski, Tomasz Pokorski, Jerzy Rychlewicz, Jerzy Świeboda i Wiesław Warzecha⁷. Warto również nadmienić, że od listopada 2013 r. rzecznikiem prasowym częstochowskich „Lwów” był Konrad Cinkowski (uczeń Zespołu Szkół im. gen. Władysława Andersa w Częstochowie)⁸.

W połowie lat dziewięćdziesiątych XX w. (1995 r.) sekcja pozyskała sponsora i przyjęła nazwę „Lwy Chłodnia” Częstochowa⁹. W 2000 r. głównym sponsorem klubu została częstochowska firma „Grada”. W związku z tym klub zmienił nazwę na „Lwy Grada” Częstochowa. Firma ta miała kluczowe znacze-

⁵ J. Danek, dz. cyt., s. 58–59, 61–62.

⁶ Relacja pisemna Janusza Danka (wieloletniego prezesa częstochowskich „Lwów”) z dnia 25 lutego 2015 r.

⁷ Relacja pisemna Konrada Cinkowskiego (od listopada 2013 r. rzecznika prasowego częstochowskich „Lwów”) z dnia 10 lutego 2015 r.

⁸ lwy.info.pl/klub/zarząd-klubu [stan z 28.02.2015].

⁹ D. Bakota, *Sport w województwie częstochowskim w latach 1975–1998*, Częstochowa 2013, s. 309.

nie dla częstochowskiej sekcji speedrowera, ponieważ wsparcia klubowi udzieliły też inne firmy, które branżowo związane były z firmą „Grada”. Warto zaznaczyć, że firmy „Dr Witt”, „Browary Kmicic”, „Van-pur” i „Krajan” wspierały finansowo nie tylko częstochowski klub, ale również kadrę narodową speedrowera. Z kolei „Jurajska”, „Zdroje Muszyny”, „Kuracjusz”, „Złoty Potok” przekazywały klubowi wodę, napoje, soki i gadzety firmowe. W 2004 r. nastąpiła kolejna zmiana w nazwie klubu, w związku z pozyskaniem nowego sponsora „Lwy Grada Unimot” Częstochowa. Natomiast ostatniej zmiany dokonano w 2007 r. Klub przyjął wówczas nazwę „Lwy Unimot” Częstochowa¹⁰.

Od początku działalności klub wspierany był też przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Północ” i Drukarnię „Gryf”. Częstochowski speedrower promowali również medialnie: Marek Magiera z „Radia City”, Konrad Pakosz z „Radia Fon”, Jacek Tolewski, Wojciech Wierzbicki, Józef Żmudziński (redaktor czasopisma „Życie Częstochowy”) oraz księża – ks. Krzysztof Jackowski i ks. Gabriel Maciejewski (proboszcz i kapelan Speedway Fan Clubu „Włókniarza”). Nie można też zapomnieć o Ignacym Bernadzikowskim, który dbał o stan techniczny rowerów¹¹. Na uwagę zasługuje również fakt, że w 2000 r. częstochowskie „Lwy” podpisały umowę o patronat medialny z lokalną telewizją „Orion”, która także pomogła w promowaniu speedrowera¹².

Oprócz „Lwów”, z inicjatywy częstochowskiego Speedway Fan Clubu „Włókniarza”, powstało w mieście kilka drużyn dzielnicowych, które uczestniczyły w rozgrywkach Ligi Miejskiej Speedrowera (w lidze tej w 1995 r. startowały następujące ekipy osiedlowe: Grabówka, Parkitka, Północ, Raków, Tysiąclecie i Zawodzie)¹³.

W 1995 r. reprezentanci „Lwów” Częstochowa wywalczyli brązowy medal w finale Młodzieżowych Drużynowych Mistrzostw Polski (oprócz częstochowskiej drużyny w zawodach uczestniczyły reprezentacje: „Eurexu” Leszno, „Pavartu” Rawicz i „Spartu” Wrocław)¹⁴. W tym samym roku zorganizowano także w Częstochowie I Międzynarodowy Indywidualny Turniej Speedrowera (udział wzięli reprezentanci Anglii, Australii, Holandii, Polski i Szkocji). Pierwsze miejsce zajął Jacek Wojciechowski z „Eurexu” Leszno, na 2. miejscu uplasował się Matthew Gentle z Australii, a na 3. zawodnik częstochowski „Lwów” – Michał Sudasiew¹⁵. W 1995 r. w Częstochowie odbyły się również I Indywidualne Mistrzostwa Polski¹⁶. Warto nadmienić, że obie imprezy, których gospodarzem była Częstochowa, zorganizowano na specjalnie przygotowa-

¹⁰ J. Danek, dz. cyt., s. 59–60, 63.

¹¹ Relacja pisemna Janusza Danka...

¹² lwy.info.pl/klub/historia-klubu [stan z 12.02.2015].

¹³ „Życie Częstochowy” 1995, nr 277, s. IV.

¹⁴ „Życie Częstochowy” 1995, nr 304, s. IV.

¹⁵ „Życie Częstochowy” 1995, nr 216, s. IV.

¹⁶ „Życie Częstochowy” 1995, nr 251, s. IV.

nym torze przy ul. Boja-Żeleńskiego (w okresie zimowym mieści się w tym miejscu lodowisko)¹⁷.

Po dwóch sezonach bez znaczących osiągnięć (1996–1997) sukcesem dla speedrowerzystów z Częstochowy zakończył się rozgrywany w 1998 r. w Gnieźnie finał Młodzieżowych Drużynowych Mistrzostw Polski. Częstochowianie zdobyli brązowy medal¹⁸. W dniu 28 czerwca 1999 r. – na torze przy ul. Starzyńskiego 10a – rozegrano w Częstochowie pierwszy mecz towarzyski w speedrowerze między reprezentacją Polski (skład drużyny: Marcin Bednarczyk, Piotr Jaskólski, Błażej Kępka, Michał Sudasiew, Paweł Szychalski, Jakub Teresiński i Paweł Wójcik) i Australii (Brad Eicher, Tony Hard, Louis Sadler, Neil Tage, Tomasz Walkowiak i Karol Włodarczyk). Drużynę Australijczyków wzmocnili dwaj zawodnicy „Pavartu” Rawicz. Z kolei reprezentację Polski – prawie w całości – stanowili speedrowerzyści częstochowskiego klubu. Mecz zakończył się wygraną Australii (62:56). Impreza ta zgromadziła w dzielnicy Północ ok. 800 osób publiczności (wśród nich byli przedstawiciele władz miasta, trenerzy i działacze sportowi)¹⁹. Kilka dni później (w dniach 2–4 lipca) w Rawiczu odbyły się XIII Mistrzostwa Świata w Speedrowerze. W zawodach udział wzięło ponad 100 speedrowerzystów z Anglii, Australii, Holandii, Irlandii, Polski, Szkocji i Walii. W rywalizacji drużynowej zwyciężyła reprezentacja Polski. Na 2. miejscu uplasowali się Anglicy, a na 3. – Walijczycy. Skład zwycięskiej drużyny tworzyli: Andrzej Bromboszcz („Śląsk – Skalka” Świętochłowice), Daniel Kubiak („Pavart” Rawicz), Dominik Rycharski („Lwy Chłodnia” Częstochowa), Marcin Szymański („Sparta” Wrocław) i Karol Włodarczyk („Pavart” Rawicz)²⁰.

Częstochowianie, występujący w składzie: Błażej Kępka, Karol Piętaś i Paweł Wójcik, zwyciężyli w 1999 r. także w Młodzieżowych Mistrzostwach Polski Par Klubowych. Pokonali faworytów mistrzostw – MiPo Bydgoszcz. Z kolei na 3. miejscu uplasowali się reprezentanci „Orła” Gniezno. Natomiast w Młodzieżowych Drużynowych Mistrzostwach Polski speedrowerzyści z Częstochowy wywalczyli srebrny medal. Ulegli jedynie reprezentacji „Pavartu” Rawicz. Drużynę tworzyli wówczas: Błażej Kępka, Daniel Kuklewski, Paweł Stępniewski (dziesięcioletek, najmłodszy reprezentant zespołu) i Paweł Wójcik²¹. Warto nadmienić, że sukcesem Pawła Wójcika zakończył się też finał srebrnego kasku w speedrowerze, który rozegrano w 1999 r. w Bydgoszczy (1. miejsce)²². Dla drużyny „Lwy Chłodnia” Częstochowa sporym osiągnięciem, uzyskanym w 1999 r., było

¹⁷ Relacja pisemna Konrada Cinkowskiego...

¹⁸ M. Szymański, *Speedrower jako dyscyplina sportowa w Polsce*, (praca magisterska), AWF Wrocław 2006, s. 91.

¹⁹ „Życie Częstochowy” 1999, nr 150, s. 16.

²⁰ „Życie Częstochowy” 1999, nr 156, s. 16.

²¹ „Życie Częstochowy” 1999, nr 239, s. 20.

²² „Życie Częstochowy” 1999, nr 245, s. 20.

też wywalczenie tytułu drużynowego wicemistrza Polski (zwyciężyła reprezentacja „Orła” Gniezno)²³.

W 2000 r. reprezentanci częstochowskiego klubu w finale speedrowerowych Mistrzostw Polski Par Klubowych w Rawiczu, pomimo że byli faworytami, zajęli 5. miejsce. Zwyciężyła drużyna „Orła” Gniezno²⁴. Z kolei sukcesem w 2000 r. zakończył się występ Polaków w IV Mistrzostwach Europy Euro 2000 (w reprezentacji Polski byli również częstochowianie). Rozegrano je w Rawiczu (mistrzostwa seniorów) i Lesznie (mistrzostwa juniorów). W zawodach wzięły udział krajowe reprezentacje Anglii, Holandii, Polski, Szkocji i Walii. Do ćwierćfinału, biorąc pod uwagę starty seniorów, awansowali: Marcin Bednarczyk, Marcin Sz wajorek, Tomasz Sz wajorek i Jakub Teresiński. Z kolei start w półfinale, spośród tej czwórki, wywalczyli tylko bracia Sz wajorkowie. Najlepiej wypadł Tomasz Sz wajorek, który wystąpił w finale tylko dlatego, że kontuzji nabawił się jeden z zawodników premiowanej ósemki. Ostatecznie zajął 4. miejsce. Z kolei w wyścigach eliminacyjnych juniorów udział wzięło czterech częstochowian (Błażej Kępka, Konrad Piętak, Tomasz Włodarczyk oraz Paweł Wójcik) i wszyscy awansowali do ćwierćfinału. Spośród tej czwórki do finału awansował wyłącznie Błażej Kępka. Ostatecznie sklasyfikowany został na 6. miejscu. Zawody te zakończyły się olbrzymim sukcesem. Reprezentacja Polski, zarówno w kategorii seniorów, jak i juniorów, zdobyła drużynowe mistrzostwo Europy²⁵.

W 2000, 2001, 2004 i 2014 r. częstochowianie zdobyli Drużynowy Puchar Polski (w 2002 r. zajęli 4. miejsce, w 2003 r. – 2., a w 2005 r. – 3.)²⁶. Ponadto z ważniejszych sukcesów odniesionych w pierwszej dekadzie XXI w. wymienić jeszcze należy: srebrne medale w finałach Mistrzostw Polski Par Klubowych (w 2002 r. w Rybniku i w 2005 r. w Częstochowie); brązowy medal w finale Młodzieżowych Drużynowych Mistrzostw Polski (Rybnik, 2004 r.); srebrny medal w Drużynowym Pucharze Europy (2005 r.); brązowy medal Daniela Ordona w finale Indywidualnych Mistrzostw Polski Juniorów (Rybnik, 2005 r.); 1. miejsce (2007 r.) i 2. miejsce (2005 r.) w Drużynowych Mistrzostwach Świata – Tomasza Włodarczyka, który również w 2007 r. zdobył złoty medal w Indywidualnych Mistrzostwach Północy (Anglia) i w Indywidualnych Mistrzostwach Manchesteru (Anglia). Na uwagę zasługuje też Dominik Rycharski, który w 2003 r. w Mistrzostwach Świata Par – organizowanych w Częstochowie – wywalczył złoty medal (wspólnie z Marcinem Sz ymańskim)²⁷.

²³ „Życie Częstochowy” 1999, nr 250, s. 20.

²⁴ „Życie Częstochowy” 2000, nr 155, s. 20.

²⁵ „Życie Częstochowy” 2000, nr 176, s. 18.

²⁶ M. Sz ymański, dz. cyt., s. 92–93.

²⁷ Relacja pisemna Konrada Cinkowskiego...; M. Sz ymański, dz. cyt., s. 79, 91, 97–98, 101.

Fot 2. Zdobywcy Drużynowego Pucharu Polski w 2014 r. Stoją od lewej: Tomasz Pokorski (trener), Janusz Danek (prezes); w przykłąku od lewej: Sebastian Paruzel, Tomasz Włodarczyk, Marcin Jakubiak i Marcin Szymański

Źródło: Własność Konrada Cinkowskiego.

Najtrudniejszym, kryzysowym okresem w działalności „Lwów” okazał się 2008 r. Drużyna spadła wówczas do I ligi. Ponadto klub opuściło wielu znakomych zawodników, takich jak: Dominik Rycharski (przeniósł się do angielskiego klubu w Coventry), Tomasz Sz wajorek (Lester) i Tomasz Włodarczyk (Manchester). Poza tym wielu zawodników odniosło kontuzje, a niektórzy zakończyli karierę speedrowerową²⁸.

Niebywałe sukcesy speedrowerzyści z Częstochowy odnieśli w I połowie drugiej dekady XXI w. W 2010 r. w Indywidualnych Mistrzostwach Śląska 1. miejsce zajął Daniel Ordon. Sukces ten powtórzył również w 2011, 2012 i 2014 r. Na uwagę zasługuje też fakt, że w 2010 r. brązowy medal w Indywidualnych Mistrzostwach Polski Kobiet zdobyła Anna Kornalska. Rok później (2011) klub z Częstochowy zajął 1. miejsce w Drużynowym Pucharze Okręgu Juniorów; 1. miejsce w Mistrzostwach Okręgu Południowego Par Klubowych i 2. miejsce w Drużynowym Pucharze Polski. Z sukcesów, które częstochowianie odnieśli w 2011 r., wymienić jeszcze należy 1. miejsce Sebastiana Paruzela i 3. miejsce Pawła Rajczyka w Indywidualnym Pucharze Okręgu Południowego²⁹.

²⁸ J. Danek, dz. cyt., s. 63.

²⁹ Relacja pisemna Konrada Cinkowskiego...

W następnym roku (2012) częstochowianie oprócz tego, że zajęli 1. miejsce w Drużynowym Pucharze Okręgu Południowego, to również wywalczyli 2. miejsce w Klubowych Mistrzostwach Europy. Ponadto na 3. miejscu w Indywidualnych Mistrzostwach Europy Juniorów uplasował się Sebastian Paruzel³⁰.

Pełen osiągnięć częstochowskich speedrowerzystów był 2013 i 2014 r. W 2013 r. zdobyli 1. miejsce w Drużynowym Pucharze Okręgu Południowego, 2. miejsce w Drużynowych Mistrzostwach Okręgu Południowego i 5. miejsce w: Drużynowych Mistrzostwach Polski, Drużynowych Mistrzostwach Polski Juniorów i Drużynowym Pucharze Polski. Poza tym, z ważniejszych sukcesów uzyskanych w 2013 r., wymienić należy: 1. miejsce w Indywidualnych Mistrzostwach Śląska, jak i w Indywidualnym Pucharze Okręgu Juniorów – Marcina Jakubiaka; 1. miejsce w Mistrzostwach Par Klubowych Okręgu Juniorów (Marcin Jakubiak – Damian Natoński); 1. miejsce w Mistrzostwach Par Okręgu Południowego (Sebastian Paruzel – Marcin Jakubiak); 1. miejsce w Indywidualnym Pucharze Okręgu Młodzieżowców – Sebastiana Paruzela; 2. miejsce w Indywidualnych Mistrzostwach Śląska – Pawła Szychalskiego i 2. miejsce w Indywidualnym Pucharze Koordynatora Okręgu Południowego – Sebastiana Paruzela³¹.

Biorąc pod uwagę 2014 r., należy stwierdzić, że był to dla częstochowian najbardziej owocny w sukcesy sezon. Oprócz tego, że zwyciężyli w Drużynowym Pucharze Polski (wspomniano o tym wcześniej), to również odnieśli zwycięstwo w Drużynowych Mistrzostwach Okręgu Południowego i w Drużynowym Pucharze Okręgu Południowego. Ponadto zajęli 2. miejsce w Drużynowych Mistrzostwach Okręgu Młodzieżowców (Jakub Jakubiak, Marcin Jakubiak, Damian Natoński i Sebastian Paruzel); 2. miejsce w Drużynowych Mistrzostwach Kadetów Okręgu Południowego (Nikodem Mlek i Mateusz Radomski); 3. miejsce w Drużynowych Mistrzostwach Polski i 3. miejsce w Drużynowym Pucharze Okręgu Juniorów (Paweł Kowalczyk, Damian Natoński, Jakub Ordon i Mateusz Złotnicki). Poza tym na uwagę zasługuje: 1. miejsce w Drużynowych Mistrzostwach Europy oraz 1. miejsce w Indywidualnym Pucharze Polski, jak i w Indywidualnym Pucharze Okręgu Południowego – Marcina Szymańskiego; 1. miejsce w Mistrzostwach Par Okręgu Południowego (Daniel Ordon, Sebastian Paruzel i Tomasz Włodarczyk); 1. miejsce w Indywidualnych Mistrzostwach Okręgu Południowego – Daniela Orдона; 1. miejsce w Indywidualnych Mistrzostwach Okręgu Południowego Młodzieżowców – Sebastiana Paruzela; 2. miejsce w Mistrzostwach Okręgu Południowego Par Młodzieżowców (Nikodem Mlek i Sebastian Paruzel); 2. miejsce w Indywidualnych Mistrzostwach Okręgu Młodzieżowców – Sebastiana Paruzela; 2. miejsce w Indywidualnych Mistrzostwach Okręgu Południowego – Tomasza Włodarczyka oraz 3. miejsce Mateusza Złotnickiego w Indywidualnych Mistrzostwach Polski Juniorów i w Indywidualnych Mistrzostwach Śląska Juniorów³².

³⁰ Tamże.

³¹ Tamże.

³² Tamże.

Należy też zaznaczyć, że częstochowski klub podjął się w XXI w. m.in. organizacji Drużynowych Mistrzostw Świata Juniorów, Indywidualnych Mistrzostw Świata Juniorów oraz Mistrzostw Świata Par Seniorów (2003 r.); Drużynowych Mistrzostw Świata, Indywidualnych Mistrzostw Świata oraz Mistrzostw Świata Par (2007 r. – rozegrano je w kategoriach juniorów i seniorów) oraz Drużynowego Pucharu Polski (2014 r.)³³.

Reasumując, należy stwierdzić, że speedrower w Częstochowie, biorąc pod uwagę lata 1994–2014, był prężnie rozwijającą się dyscypliną sportową. Władze klubu nieustannie zabiegały o sponsorów, którzy wspomagali działalność sekcji. Pozytywnym bodźcem, wpływającym na propagowanie tej niszowej dyscypliny sportu w regionie, było też nawiązanie współpracy w 2000 r. z lokalną telewizją „Orion”, jak i powołanie od listopada 2013 r. rzecznika prasowego, który zadbał o stronę medialną klubu. Potwierdzeniem faktu, jak ważny w życiu mieszkańców Częstochowy jest speedrower, była również zgoda Rady Miasta Częstochowy na utworzenie w Gimnazjum nr 3 klasy o profilu speedrowerowym (od roku szkolnego 2013/2014).

Istotne jest też to, że w omawianym okresie częstochowscy speedrowerzyści, dzięki m.in. wykwalifikowanej kadrze szkoleniowej i odpowiedniej infrastrukturze sportowej, osiągnęli spore sukcesy w imprezach sportowych różnej rangi. Ich osiągnięcia stanowiły znaczący wkład w dorobek sportu polskiego, np. czterokrotnie w latach 2000–2014 zwyciężyli w Drużynowym Pucharze Polski (2000, 2001, 2004 i 2014 r.); w 1999 r. zajęli 1. miejsce w Mistrzostwach Polski Par Klubowych Juniorów, jak również w 2005 i 2012 r. zdobyli srebrne medale w Mistrzostwach Europy Drużyn Klubowych. Z kolei indywidualnie sukcesy osiągnęli m.in. Piotr Banasiak, Błażej Kępka, Daniel Ordon, Sebastian Paruzel, Dominik Rycharski, Marcin Szymański, Tomasz Włodarczyk i Mateusz Złotnicki.

Bibliografia

A. Źródła

I. Prasa

- „Życie Częstochowy”, Częstochowa 1995–2003
- „Życie Częstochowskie”, Częstochowa 2004–2014
- „Tygodnik Żużlowy”, Leszno 1995–1996

II. Relacje

- Relacja pisemna Janusza Danka
- Relacja pisemna Konrada Cinkowskiego
- Relacja pisemna Marcina Szymańskiego

---

³³ Tamże.

III. Źródła internetowe

lwy.info.pl/klub/historia-klubu

lwy.info.pl/klub/zarząd-klubu

B. Literatura

I. Publikacje

Bakota D., *Sport w województwie częstochowskim w latach 1975–1998*, Częstochowa 2013.

Lipoński W., *Encyklopedia sportów świata*, Poznań 2001.

Lipoński W., *Historia sportu*, Warszawa 2012.

Lipoński W., *Humanistyczna encyklopedia sportu*, Warszawa 1987.

Witham Ed. Rod, *Fifty Years of Cycle Speedway*, Norwich 1997.

II. Prace niepublikowane

a) prace licencjackie

Danek J., *Propagowanie nowych dyscyplin sportu na przykładzie speedrowera*, WSZ Częstochowa 2009.

b) prace magisterskie

Szymański M., *Speedrower jako dyscyplina sportowa w Polsce*, AWF Wrocław 2006.

Origins and development of cycle speedway in Częstochowa (1994–2014)

Abstract

The paper discusses the beginnings and development of cycle speedway in Częstochowa. The first recruitment to the section of cycle speedway was organized in 1994, but it was officially established in 1995. From this moment (until 2014) cycle speedway riders from Częstochowa were considerably successful both in the all-Poland arena (e.g. in the Polish Youth Team Championships, Polish Championships of Club Pairs or Polish Team Cup) and abroad (competitions of championships level in Europe and the world). In addition to the successes, the paper also outlines the club sports infrastructure throughout the years discussed, its management and social activists and institutions supporting the activity of the club.

Keywords: cycle speedway, sport, Częstochowa.